

Kako poboljšati položaj pacijenata

Pacijenti će odštetu naplaćivati preko osiguranja lekara. – Zaštitnici prava pacijenata odgovorniji prema direktorima nego građanima

Obavezno osiguranje za profesionalnu odgovornost lekara, suzbijanje korupcije, izmena položaja zaštitnika prava pacijenata i reforma sistema zdravstvenog osiguranja – četiri su strateške oblasti na kojima treba raditi Foto A. Vasiljević

Obavezno osiguranje za profesionalnu odgovornost za svakog lekara, suzbijanje korupcije, izmena položaja zaštitnika prava pacijenata i reforma sistema zdravstvenog osiguranja – četiri su strateške oblasti na kojima treba raditi da bi se povratilo poverenje u zdravstvo Srbije. Direktorica Lekarske komore Srbije dr Tatjana Radosavljević objašnjava da osiguranje od profesionalne odgovornosti služi za nadoknadu štete načinjene propustom u lečenju. Pacijenti će ubuduće brže i bez suda dobiti nadoknadu štete od osiguravajućeg društva, što ne amnestira lekare od krivične odgovornosti. Oštećeni pacijent će moći da dobije odštetu između 200 i 10.000 evra.

– Osiguravajuća kuća imaće obavezu da sklapa dodatno osiguranje sa lekarima, koji su u svojoj specijalnosti izloženi većem riziku što je slučaj sa anesteziolozima, hirurzima ili ginekolozima – kaže dr Radosavljević napominjući da će 29.000 licenciranih lekara uskoro imati ovu vrstu osiguranja.

Dešavalo se da su neki lekari izbegavali najteže operacije, bežeći u defanzivnu medicinu.

– Sada lekari imaju izbor da predlože pacijentu opasniju metodu lečenja, koja je efikasnija, ali i rizičnija. Opet imaju i izbor da ga leče konzervativno, a da procenat izlečenja bude manja. Kada se u Srbiji lekari svakodnevno prozivaju za greške, a nisu osigurani, veća je verovatnoća da će se odlučiti da ide na „sigurnu” medicinu – stav je dr Radosavljević.

Da je obavezno osiguranje od profesionalne odgovornosti pozitivan potez smatra i pravnica dr Hajrija Mujović-Zornić, generalni sekretar Udruženja za medicinsko pravo.

– Propusti u lečenju nisu namerne greške, već su deo profesionalnog rizika. Rizik od greške u lečenju uvek postoji – kaže dr Mujović-Zornić.

Za bolju zaštitu pacijenata Srbiji, po njenom mišljenju, potrebno je i reorganizovati zaštitnike prava pacijenata.

– Zaštitnik prava pacijenata može da ostane kao deo interne kontrole, neko ko je na izvoru događanja, do koga pacijent stiže lako, ali ne može ih plaćati zdravstvena ustanova i ne mogu biti „pod kapom” Ministarstva zdravlja. Slični instituti postoje u razvijenim zemljama, ali je ključ u njihovoj autonomnosti – objašnjava r Mujović-Zornić.

Po mišljenju zaštitnika građana Saše Jankovića sadašnji zaštitnici prava pacijenata nisu dovoljno zakonski ili na drugi način osnaženi da bi mogli da se usprotive direktoru kada nemaju isti stav, pa se postavlja pitanje od kakve su onda koristi pacijentu. Osim toga, njihov naziv unosi zabunu. Ombudsman napominje da, iako postoji sličnost u nazivima zaštitnika prava pacijenata i zaštitnika građana, oni su samo unutrašnji organi kojeg bira direktor zdravstvene ustanove.

– Bitno je da građani prvo pokušaju da se požale njima. Ono što nije dobro je to što se ovi ljudi bave i drugim poslovima - od javnih nabavki do pravnih poslova – navodi Janković.

Ono što svakodnevno uništava zdravstvo, a često je i prva asocijacija građana kada se pomene ovaj sistem, jeste korupcija. Direktorka Lekarske komore smatra da je u borbi protiv korupcije u zdravstvu hitno potrebna nacionalna strategija. Građani moraju da znaju kako da u takvim situacijama postupaju. Činjenica da ima lekara koji od pacijenata, pa i roditelja teško obolele dece, traže novac da bi radili svoj posao – ne može nikoga ostaviti ravnodušnim. Mnogi smatraju da nemaju izbora, pošto je zdravlje u pitanju, pa pristaju da daju mito. Za prijavljivanje policiji uglavnom se opredele oni koji nemaju para za podmićivanje. Individualna korupcija može se suzbiti samo brzim krivičnim gonjenjem izvršilaca, oduzimanjem licenci posle pravosnažnosti presuda. Ne treba zanemariti ni medije, strah od negativnog publiciteta mnoge može odvratiti od nečasnih namera.

– Velika korupcija u zdravstvu može da se smanji jednostavnim izmeštanjem bilo kakvog ugovaranja i kontakata između sa farmaceutskim kućama – kaže dr Hajrija Mujović-Zornić.

Reforma zdravstvenog osiguranja, svi se naši sagovornici slažu, takođe bi doprinela boljem položaju pacijenata i lekara. Dok neki smatraju da hitno treba razbiti monopol RZZO i najzad izjednačiti privatni sektor sa državnim, ali stvari baš i nisu tako jednostavne. Potrebna je bolja kontrola sistema naplate doprinosa, za koju je zadužena Poreska uprava, koja to ne radi efikasno. Možda i zato što time čuvaju socijalni mir. Doprinos najčešće ne plaćaju firme koje su u stečaju ili pred bankrotom, a uvedeno je pravilo da se knjižice i radnicima tih firmi overavaju na dve godine!

Jedna od ideja je i da se smanjuje doprinos za obavezno zdravstveno osiguranje, a širi za dopunsko. Svetlana Vukajlović, koja je na čelu Republičkog zavoda za zdravstveno osiguranje provela duže od šest godina, sada je direktor privatnog doma zdravlja „Jedro” iza koga stoji osiguranje „Delta đenerali”.

– Postoji ogroman broj ljudi koji ne izdvajaju ništa za zdravstvo, bilo zato što su nezaposleni ili zato što firme za njih ne plaćaju doprinose. Međutim, obavezno zdravstveno osiguranje postoji u svim zemljama i kao takvo treba da nastavi da postoji. Ipak, počiva na principu solidarnosti, pa plaćamo i

za one koji nemaju ništa. Reforma zdravstvenog osiguranja je potrebna u domenu finansiranja prema učinku i širim uvođenjem dopunskog osiguranja. Dok lekaru ne bude zaista stalo do pacijenta ne možemo očekivati bolju situaciju – smatra Svetlana Vukajlović.

Olivera Popović, objavljeno: 16.03.2011.